

УДК 811.161.2'367:811.161.2'42
DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863.1/29.209298>

Наталія ГОЦА,
orcid.org/0000-0001-7296-3306
кандидат філологічних наук,
викладач кафедри теорії і практики перекладу
Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка
(Тернопіль, Україна) hotsa@ukr.net

Наталія ПАСІЧНИК,
orcid.org/0000-0001-9498-0940
кандидат філологічних наук,
викладач кафедри теорії і практики перекладу
Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка
(Тернопіль, Україна) pasichnyknataly1984@gmail.com

Анна КОСЕНКО,
orcid.org/0000-0001-9390-871X
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри комунікативної лінгвістики та перекладу
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
(Чернівці, Україна) kosenko.ann@gmail.com

СИНТАКСИЧНІ СТРУКТУРИ ВИРАЖЕННЯ ЕМОТИВНОСТІ У РОМАНАХ ТОНІ МОРРИСОН

У статті визначено й проаналізовано основні синтаксичні засоби вираження емотивності в романах Тоні Моррісон. У результаті аналізу різних наукових джерел у цьому напрямку виявлено, що емоції людини зазвичай вивчаються в їхніх фізіологічних проявах, таких, як міміка, жести, рухи тіла. Дослідженню емоцій у тексті, тобто емотивності, присвячено відносно небагато наукових розвідок. У представленому дослідженні емотивність тлумачиться як властивість мови виражати психологічні (емоційні) стани й переживання людини. Наголошується, що емотивність у мові реалізується через спеціальні мовні засоби – емотиви, які представлені на всіх мовних рівнях та утворюють емотивний код мови. Доведено, що емотивність у художньому творі має індивідуально-авторський характер і значною мірою залежить від соціокультурної ідентичності самого письменника та від його / її комунікативно-емоційної мети й може виражатися на різних мовних рівнях, синтаксичному зокрема. Саме тому метою статті є виокремлення та аналіз домінантних синтаксичних структур вираження емотивності романів Т. Моррісон. Об'єктом дослідження послуговував емотивний аспект романів Т. Моррісон. Предметом представленої розвідки є синтаксичні засоби вираження емотивності романів Т. Моррісон. Джерельною базою дослідження послуговували романи Т. Моррісон *The Bluest Eye, Song of Solomon, Sula, Tar Baby, Paradise, Love*. Використовуючи в дослідженні спостереження та аналіз мовних явищ, виявлено, що домінантними синтаксичними структурами є риторичні запитання, повтори, номінативні речення, перелічення, інверсія. Ґрунтуючись на тезі про те, що будь-яке мовне явище у творі може стати емотивним, досліджено, що основною функцією емотивних синтаксичних конструкцій у романах Т. Моррісон є вираження ставлення автора до художньої дійсності та, як наслідок, викликання певних емоцій у читачів.

Ключові слова: синтаксичні структури, емотивність, афро-американський жіночий роман, наративні стратегії, гендер.

Nataliia HOTSIA,
orcid.org/0000-0001-7296-3306
Candidate of Philological Sciences,
Lecturer at the Department of Theory and Practice of Translation
of Ternopil Volodymyr Hnatyuk National Pedagogical University
(Ternopil, Ukraine) hotsa@ukr.net

Nataliia PASICHNYK,
orcid.org/0000-0001-9498-0940
Candidate of Philological Sciences,
Lecturer at the Department of Theory and Practice of Translation
of Ternopil Volodymyr Hnatyuk National Pedagogical University
(Ternopil, Ukraine) pasichnyknataly1984@gmail.com

Anna KOSENKO,
orcid.org/0000-0001-9390-871X
Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor of Communication Linguistics and Translation
of Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University
(Chernivtsi, Ukraine) kosenko.ann@gmail.com

SYNTACTIC STRUCTURES OF EXPRESSING EMOTIVITY IN TONI MORRISON'S NOVELS

*The article identifies and analyzes the main syntactic means of expressing emotivity in Toni Morrison's novels. Due to the analysis of various scientific sources in this direction, it was found that human emotions are usually studied in their physiological manifestations, such as facial expressions, gestures, body movements. Relatively few scientific investigations are devoted to the study of emotions in the text, i.e. emotivity. In the presented study, emotivity is interpreted as the language feature to express psychological (emotional) states and human experiences. It is noted that emotivity in a language is realized through special linguistic means – emotives, which are represented at all language levels and form an emotive speech code. It is proved that emotivity in a literary work possesses an individually author's features and largely depends on the socio-cultural identity of the writer and his / her communicative-emotional purpose and can be expressed at different language levels, syntactic in particular. Hence, the aim of this article is to single out and analyze the dominant syntactic structures of expressing the emotivity in Toni Morrison's novels. The object of the study is the emotive aspect of Toni Morrison's novels. The subject of the presented paper is the syntactic means of expressing the emotivity in Toni Morrison's novels. The source base of the study are Toni Morrison's novels *The Bluest Eye*, *Song of Solomon*, *Sula*, *Tar Baby*, *Paradise*, *Love*. Having used the observation and analysis of linguistic phenomena in the study, it was revealed that the dominant syntactic structures are rhetorical questions, repetitions, nominative sentences, enumeration, and inversion. Based on the statement that any linguistic phenomenon in a literary work can become emotive, the main function of emotive syntactic constructions in T. Morrison's novels is to express the author's attitude towards artistic reality, and, consequently, to evoke certain emotions in readers.*

Key words: syntactic structures, emotivity, African-American women's novel, narrative strategies, gender.

Постановка проблеми. Афро-американська література продовжує активно розвиватися та укріплювати свої позиції у сучасній літературі загалом. Особливий інтерес становить, безперечно афро-американська жіноча проза. Особливістю цього виду літератури є те, що її дослідження вимагає синтезу підходів задля встановлення та аналізу взаємозв'язків між культурою та гендером, що великою мірою впливають на мовне вираження творів. Також варто зазначити, що мовне дослідження афро-американської жіночої літератури залежить від жанру художнього твору, що визначає використання автором особливих наративних стратегій. Наративні стратегії передбачають використання мовних засобів на усіх рівнях, в тому числі синтаксичному. А вивчення засобів вираження емотивності мовлення у романі дозволяє здійснити детальний аналіз твору загалом.

Тоні Моррісон, романи якої є матеріалом представлено дослідження, є видатною афро-американською письменницею та лауреаткою Пулітцерівської премії 1988 року та Нобелівської премії з літератури 1993 року зробила неабиякий вклад у світову літературу. Особливість її індивідуального стилю полягає у поєднанні літературного авторського та розмовного персонажного мовлення, що є цікавим для лінгвістичного аналізу. Мовні аспекти романів Тоні Моррісон, що є проявами соціокуль-

турної приналежності автора, виявляються на усіх мовних рівнях. Їх дослідження дасть змогу виокремити та детально проаналізувати усі соціолінгвістичні складові романів цієї письменниці.

Аналіз досліджень. На ранньому етапі вивчення цієї тематики емотивність мовлення була об'єктом досліджень таких науковців як В. І. Жельвіс, що розглядав емотивність як психолінгвістичну інтерпретацію мовного впливу (1990 рік), В. І. Шаховський, що вивчав категоризацію емоцій у лексико-семантичній системі мови (1987 рік). Пізніше значний внесок у розвиток цієї проблематики зробили Г. М. Кузенко, яка вивчала емотивність на різних мовних рівнях (2000, 2001, 2003 роки) й розглядала емоціональні висловлювання як об'єкт наукових досліджень (2003 рік), О. С. Сарбаш, що досліджував семантику позитивної емотивної лексики у лінгвокогнітивному й лексикографічному аспектах (2008 рік), Н. М. Гоца, що вивчала лексичні засоби вираження емотивності у романах Тоні Моррісон (2010 рік). Натепер емотивність досліджується такими науковцями як J. Lachlan Mackenzie, що зосереджується на особливостях лайливих слів (2019 рік), Jessica Rett, яка у своїй роботі розглядає емотивні маркери у семантичному аспекті (2019 рік), Maïa Ponsonnet, що займається вивченням мовного кодування емоцій (2014 рік).

Мета дослідження – виокремити й проаналізувати домінуючі синтаксичні структури вираження емотивності романів Тоні Моррісон.

Об'єктом дослідження є емотивний аспект романів Тоні Моррісон. Предметом представленої розвідки є синтаксичні засоби вираження емотивності романів Тоні Моррісон.

Джерельною базою дослідження послуговували романи Тоні Моррісон *The Bluest Eye, Song of Solomon, Sula, Tar Baby, Paradise, Love*.

Виклад матеріалу. Лише людина може виражати емоції. Зв'язок свідомості із зовнішнім світом та емоціями викликає процеси інтеріоризації та екстеріоризації, що є необхідними для людини (Єгорова, 2001: 37), вони нероздільні з суб'єктом та відбивають у мові «самих себе та інших об'єктів дійсності» (Кузенко, 2003: 114), безпосередньо пов'язані із пізнавальною діяльністю людини (Кухаренко, 1988: 41).

Реалізація емоцій у мовленні пов'язана із такими мовленнєвими категоріями як емотивність та експресивність. Не варто ототожнювати ці два поняття, оскільки емотивність тлумачиться як «частина висловлювання, що відповідає самовираженню мовця та зображує його враження, почуття та оцінки» (Блох, 2006: 14). Експресивність тлумачиться як характеристика мовлення та прирівнюється до виразності (Єгорова, 2001: 37). Слід зазначити, що експресиви не завжди є емоційними.

У художньому творі емотивність може виражатися за допомогою сукупності текстових складових – показників емотивності, тобто використаних автором емотивно навантажених слів, фраз, речень тощо. Такі лексичні одиниці можуть прямо або опосередковано визначати характер авторських емоційних задумів, експліцитно виражених або імпліцитно окреслених у тексті, впливати на можливу емоційну реакцію читача на текстову дійсність та/або втілювати фрагменти знань про світ, що є чи стають емоціогенними. Серед характерних показників емотивності називають симптоматичність, тобто здатність вказувати на відхилення від мовної та мовленнєвої норми й стимулювати емоційні реакції читача; та символічність, тобто ілюстроване представлення чогонебудь (Гоца, 2010: 143).

Емотивна лексика викликає у нас емоції. Вона впливає на те, як ми сприймаємо реальність, яку вона представляє. Емотивні слова та фрази можуть впливати на наші рішення щодо їх референтів. Емоційна сила цих слів може зробити їх надзвичайно ефективними інструментами, щоб направляти й заохочувати певні установки й вибір

(Macagno, 2014: 5). Семантичне призначення такого типу лексики полягає у номінації денотата, вираженні емоційного ставлення мовця до денотата та мовленнєвої ситуації (Кузенко, 2000: 79). Очевидним є також те, що вираження емоцій у мовленні та їх емоційний вплив «здійснюється завдяки емотивній функції мовних одиниць, обумовленій емотивною семантикою, яка реалізується емотивами, що актуалізуються в специфічних контекстах» (Кузенко, 2003: 116).

Синтаксис посідає важливе місце у творенні емотивного аспекту будь-якого тексту, а особливо – художнього. Висловлювання набуває певного виразного впливу саме завдяки синтаксису, який обрав мовець, на відміну від альтернативних варіантів та супер-агментальних особливостей (інтонація, темп, гучність) (Ponsonnet, 2010: 73).

У представленій розвідці нами було виділено та проаналізовано синтаксичні засоби вираження емотивності у романах Т. Моррісон. Для розподілу цих засобів ми скористалися класифікацією О. А. Галича (Галич, 2001), а саме:

- фігури, пов'язані з відхиленням від певних логіко-граматичних норм оформлення фрази;
- фігури, спричинені відхиленням від певних логіко-сміслових норм оформлення фрази;
- фігури, пов'язані з відхиленням від комунікативно-логічних норм оформлення фрази (риторичні).

Творам Т. Моррісон притаманне використання характерних для її стилю синтаксичних конструкцій. Серед них виділяємо найбільш уживані, а саме риторичні запитання, повтори, номінативні речення, перелічення, інверсію. Такі синтаксичні конструкції, як складова емотивного аспекту мовлення романів Т. Моррісон, є важливим елементом соціокультурної та гендерної направленості її творів, оскільки спосіб введення мовних маркерів у художній дискурс залежить від певних особливостей самого автора.

Розглянемо домінуючі синтаксичні засоби вираження емотивності у досліджуваних романах на конкретних прикладах.

Фігури, пов'язані з відхиленням від певних логіко-граматичних норм оформлення фрази. У романах Т. Моррісон до цих фігур відносимо стилістичну інверсію та номінативні речення.

Стилістична інверсія – це зміна сталого порядку слів у реченні, зміна якого підсилює чи послаблює комунікативне значення певного слова. Емоційна функція такого зміненого порядку слів створює піднесений емоційний зміст синтаксичних конструкцій.

(1) *But so deeply concerned were we with the health and safe delivery of Pecola's baby we could*

think of nothing but our own magic <...> (Morrison, 1970: 4). – Так описує своє переживання через Піколу та її дитину Клаудія. Емоційність речення підсилюється за допомогою інверсії, а також інтенсифікатора *so*.

(2) *In none of her fantasies was she ever aggressive* <...> (Morrison, 1970: 88). – Це речення показує читачу певні риси характеру Полін. Її мрії були спрямовані на те, щоб зустріти споріднену із нею душу. Інверсія у реченні спрямована на те, щоб наголосити на тому, що її думки у той час були чистими й не агресивними.

Номінативні речення (що складаються або з підмета, або з присудка) теж можуть використовуватися для вираження емоційного стану мовця. Даний тип речень націлений на те, щоб виконувати експресивну функцію, а не комунікативну, оскільки інтенцією мовця є вираження своїх емоцій (Кузенко, 2001: 42). Таким реченням притаманне вживання лексем з емоційною конотацією та певна виразність.

Часто номінативні речення використовуються у художньому тесті для надання динамічності опису подій. Але такі речення також здатні експресивно змальовувати час, місце важливої для автора події, виділити кожен елемент окремо, як важливу складову усього твору. Наприклад:

(3) <...> *but even when a family collected enough money to celebrate a wedding there, they were refused. Pleasantly. Regretfully. Definitely* (Morrison, 2003: 41). – Такі номінативні речення зосереджені на тому, як саме відмовляли незаможним людям святкувати будь-які урочисті події у готелі Коузі. Завдяки цим номінативним реченням наголошується і на особистості самого власника готелю, його роздвоєності та нещирості.

(4) *But it was K. D. who irritated Misner most. Too quick to please. An oily apology. A devious smile* (Morrison, 1998: 62). У цьому уривку із роману *Paradise* письменниця вказує саме на ті риси зовнішності й характеру К. Д., які найбільше дратували Мізнера. Оформлення кожного з них в окреме речення надає їм значущості й експресивності.

(5) *You know we'll take care of you. Always* (Morrison, 1998: 231). У цьому випадку завдяки вживанню прислівника *always* як окремого речення наголошується на тривалості дії, а саме на тому, що сестри завжди піклуватимуться про Консолату.

Фігури, спричинені відхиленням від певних логіко-смыслових норм оформлення фрази. У романах Т. Моррісон до цих фігур відносимо повтор та перелічення.

Повтор посилює виразність висловлення. Як правило, повтор нічого не додає до предметно-логічної інформації, проте передає значну додаткову інформацію емоційності, експресивності та стилізації, вказує на стан та емоції мовця.

Серед основних функцій цього явища виділяємо і комунікативну, що проявляється у наголошенні певних компонентів висловлювання, адже, повторюючись, ці елементи несуть нову стилістичну інформацію, вказують читачеві, які саме елементи є найбільш значущими в розумінні твору, виступають ключовими. Окрім цих функцій, повтор націлений на те, щоб виражати певні емоції мовця. Розглянемо приклади, що доводять цю думку:

(6) *It was autumn too when Mr. Henry came. Our roomer. Our roomer* (Morrison, 1970: 7). – Повтор у такому випадку виражає емоційно-смыслову тональність висловлювання, а саме захоплення, яке відчувала Клаудія до свого квартиранта.

(7) *Mamma, you so purty. You so purty, Mamma* (Morrison, 1982: 47). – Так Плам виражає жаль та розчарування відносно до своєї матері.

(8) *He wanted to stay with the purple-and-white belt. Not go. Not go* (Morrison, 1982: 158). – Шадрак, згадуючи своє знайомство із Сулою, розуміє, що прагне змінити свій спосіб життя та залишитися із нею. Повтор фрази *not go* підкреслює його прагнення мати щось стабільне та незмінне у житті.

У романах Т. Моррісон існує тенденція до повторення певного слова, що несе важливу, на її погляд, інформацію у декількох абзацах. Як наприклад, у романі *The Bluest Eye* прислівник *outdoors* (Morrison, 1970: 11-12) вживається письменницею шістнадцять разів на двох сторінках, щоб наголосити на тому, яким небезпечним є навколишнє середовище для дівчинки-афроамериканки. Чи слова іменник *ugliness* (п'ять разів на одній сторінці) (Morrison, 1970: 28) і прикметник *ugly* (три рази на одній сторінці) (Morrison, 1970: 28), які авторка вживає для позначення не тільки членів сім'ї Брідлав, а й для опису їх житла. Такий прийом розкриває одну з основних характеристик цих людей, а саме їх фізичну та внутрішню потворність.

Перелічення використовується у романах переважно для більш детального та конкретного опису. Саме тому мова у творі стає динамічною та інформативною. Наприклад:

(9) *While Margaret had been lying in her sculptured bedroom, fighting hunger, anger and fear* <...> (Morrison, 1998: 140). – Вживання у реченні перелічення може якоюсь мірою пояснити характер Маргарет – її впертість, озлобленість та

негативне ставлення до оточення. Адже після сварки з Валеріаном вона відчувала злість, голод та страх, проте не бажала владнати цей конфлікт.

(10) *It was a wonderful house. Wide, breezy and full of light* (Morrison, 1998: 11). – Використовуючи при описі дому Валеріана перерахування із позитивної лексики, письменниця створює контраст між тим, яким здавався будинок на перший погляд, та тим, що насправді приховували його мешканці.

Фігури, пов'язані з відхиленням від комунікативно-логічних норм оформлення фрази. У романах Т. Моррісон до цих фігур відносимо риторичні запитання.

Окрім одержання інформації, запитання можуть виражати певні емоції, оцінки, тобто виконувати комунікативно-прагматичну функцію. Власне **риторичне запитання** спонукає адресата обдумати інформацію, експресивно виразити твердження, проте не обов'язково давати відповідь. Риторичні запитання є прикладами висловлювань, форма яких не відповідає їх функції. Вони мають структуру запитання, але силу твердження і тому визначаються як питання, які не вимагають ні інформації, ні відповіді (Rohde, 2006: 134). Намір мовця – зробити акцент на певному моменті, адже він вважає зміст, який збирається виголосити, тривіальним або загальновідомим.

Т. Моррісон використовує такий тип запитань переважно у монологіях, тобто у роздумах своїх персонажів, або в авторському мовленні. У таких випадках реакція на запитання здійснюється самим мовцем. Саме тому запитання не

передбачає словесної реакції зі сторони адресата. Наприклад:

(11) *And now when I see her searching the garbage – for what? The thing we assassinated?* (Morrison, 1970: 163). – Такі питання намагається вирішити уже доросла Клаудія на завершальних сторінках роману *The Bluest Eye*. Як бачимо, вони не передбачають відповідей, а лише виражають здивування дівчини та те, що вона намагається збагнути помилки, що призвели до трагічного фіналу цієї історії.

(12) *Christine gave it a reassuring pat before bending to a low cabinet, thinking, What's she up to now? Must be scared or fixing to make a move. What, though? And how did she manage to get a notice in the paper without my knowing?* (Morrison, 2003: 22). – Ці речення з роману *Love* ілюструють прагнення Крістін зрозуміти теперішній стан своєї суперниці.

Слід зазначити, що розглянуті нами риторичні запитання є стилістично маркованими. Їх функцією є привернути увагу, підвищити емоційний тон висловлювання та підсилити його прагматичний ефект.

Висновки. Синтаксис у романах Т. Моррісон є емотивним, що є характерною рисою романів Т. Моррісон. Цей аспект впливає на спосіб викладу інформації автором, що залежить від гендерних, культурних та етнічних особливостей. Перспективою подальших досліджень можуть послугувати розвідки у напрямку вивчення емотивності у творах інших жанрів, або ж контрастивний аналіз синтаксичних емотивних структур у художніх творах жінок та чоловіків письменників.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Блох М. Я., Резникова Н. А. Средства эмоционального воздействия политических выступлений. *Вестник Томского государственного педагогического университета*. Томск : Изд-во ТГПУ, 2006. Вып. 9 (60). С. 14–19.
2. Галич О. А. Теорія літератури : підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих закладів освіти. Київ : Либідь, 2001. 486 с.
3. Гоца Н. М. Вербальне вираження емотивності в романах Тоні Моррісон. *Наукові записки Національного університету Острозька академія. Серія «Філологічна»*. Вип 13. 2010. С. 143–148.
4. Жельвис В. И. Эмотивный аспект речи: психолингвистическая интерпретация речевого воздействия : учебное пособие. Ярославль : Изд-во Ярославск. гос. ун-та, 1990. 81 с.
5. Егорова Л. Г. Эмоционально-экспрессивная окраска слов (на материале толковых словарей). *Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского* : сборник научных трудов. Симферополь : Таврический национальный университет им. В. И. Вернадского, 2001. Т. 14 (53). № 1. С. 36–40.
6. Кузенко Г. М. Емотивність на різних мовних рівнях. *Наукові записки Національного університету Острозька академія*. Острог : Видавництво Національного університету Острозька академія, 2000. Том 18. С. 76–82.
7. Кузенко Г. М. Емоціональні висловлювання як об'єкт наукових досліджень. *Стан та перспективи розвитку новітніх науково-освітніх комп'ютерних технологій* : матеріали науково-практичної конференції. Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2003. С. 110–118.
8. Кузенко Г. М. Номінативні перформативні речення з емотивним значенням. *Наукові записки Національного університету «Києво-Могилянська академія»*. Спеціальний випуск: у двох частинах. Част. 1. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2001. Т. 19. С. 42–45.
9. Сарбаш О. С. Семантика позитивної емотивної лексики: лінгвокогнітивний та лексикографічний аспекти (на матеріалі англійської, української та новогоречської мов): дис. ... канд. філол. наук : 10.02.17. Донецьк : 2008. 198 с.

10. Шаховский В. И. Категоризация эмоций в лексико-семантической системе языка. Воронеж : Изд-во Воронеж. ун-та, 1987. 190 с.
11. Macagno F., Walton D. *Emotive Language in Argumentation*. Cambridge University Press, 2014. 292 p.
12. Rohde H. Rhetorical questions as redundant interrogatives. *San Diego Linguistics Papers*. 2006. № 2. P. 134–168.
13. Mackenzie L. J. The syntax of an emotional expletive in English. *Emotion in Discourse*. John Benjamins Publishing Company, 2019. P. 66–87.
14. Rett J. The semantics of emotive markers and other illocutionary content. URL: https://linguistics.ucla.edu/people/Rett/Rett_2019_emotive_markers.pdf (дата звернення: 30.04.2020).
15. Morrison Toni. *Love*. New York : Vintage International, 2003. 202 p.
16. Morrison Toni. *Paradise*. New York : Alfred A. Knopf, 1998. 318 p.
17. Morrison Toni. *Song of Solomon*. Triad / Panther Books Frogmore, St Albans, Herts AL2 2NF, 1980. 336 p.
18. Morrison Toni. *Sula*. New York : A Plume Book, 1982. 174 p.
19. Morrison Toni. *Tar Baby*. New York : Alfred A. Knopf, 1996. 306 p.
20. Morrison Toni. *The Bluest Eye*. New York : HOLT, RINEHART AND WINSTON, 1970. 173 p.
21. Ponsoonnet Maia. *The Language of Emotions: The case of Dalabon (Australia)*. John Benjamins Publishing Company, 2014. 460 p.

REFERENCES

1. Blokh M. Ya., Reznikova N. A. Sredstva emotsionalnogo vozdeistviia politicheskikh vystuplenii [Means of the emotional impact of political speeches]. Newsletter of Tomsk State Pedagogical University, 2006. Nr (60). pp. 14-19 [in Russian].
2. Halych O. A. Teoriia literatury: Pidruchnyk dlia stud. philol. spec. vyshch. zakladiv osvity [Theory of literature: Textbook for students. of philol. specialist. of higher educational institutions]. 2001. 486 p. [in Ukrainian].
3. Hotsa N. Verbalne vyrazhennia emotyvnosti u romanakh Toni Morrison. [Verbal expression of emotivity in Toni Morrison's novels]. Scientific notes of the National University of Ostroh Academy. Nr 13. 2010. pp. 143–148 [in Ukrainian].
4. Zhelvis V. I. Emotivnyi aspekt rechi: psikholingvistichekaiia interpretatsiia rechevogo vozdeistviia: uchebnoe posobie [The emotional aspect of speech: psycholinguistic interpretation of speech impact: a textbook], 1990. 81 p. [in Ukrainian].
5. Yehorova L. H. Emotsional'no-ekspressyvnaia okraska slov (na materyale tolkovykh slovarej) [Emotionally expressive coloring of words (based on explanatory dictionaries)]. Scientific notes of V.I.Vernadsky Taurida National University: collection. of scientific papers, 2001. V.14 (53). Nr 1. pp. 36–40 [in Russian].
6. Kuzenko H. M. Emotyvnist' na riznykh movnykh rivniakh [Emotivity at different language levels]. Scientific notes of the National University of Ostroh Academy, 2000. V. 18. pp. 76–82 [in Ukrainian].
7. Kuzenko H. M. Emotsional'ni vyslovliuvannia iak ob'iekt naukovykh doslidzhen' [Emotional statements as an object of scientific research]. Status and prospects of development of the latest scientific and educational computer technologies: materials of the scientific-practical conference, 2003. pp. 110-118 [in Ukrainian].
8. Kuzenko H. M. Nominatyvni performatyvni rechennia z emotyvnym znachenniam [Nominative performative sentences with emotive meaning]. Scientific notes of the National University of Ostroh Academy, 2001. V. 19. pp. 42–45 [in Ukrainian].
9. Sarbash O. S. Semantyka pozytyvnoi emotyvnoi leksyky: linhvokohnityvnyj ta leksykohrafichnyj aspekty (na materialii anhlijs'koi, ukrains'koi ta novohrets'koi mov) [Semantics of positive emotive vocabulary: linguocognitive and lexicographic aspects (based on English, Ukrainian and modern Greek)]: PhD thesis. 2008. 198 p. [in Ukrainian].
10. Shakhovskij V. Y. Kategoryzatsiia emotsyj v leksyko-semanticheskoj systeme iazyka [Categorization of emotions in the lexical-semantic system of language]. 1987. 190 p. [in Russian].
11. Macagno F., Walton D. *Emotive Language in Argumentation*. Cambridge University Press, 2014. 292 p. [in English].
12. Rohde H. Rhetorical questions as redundant interrogatives. *San Diego Linguistics Papers*. 2006. № 2. P. 134–168 [in English].
13. Mackenzie L. J. The syntax of an emotional expletive in English. *Emotion in Discourse*. John Benjamins Publishing Company, 2019. P. 66–87 [in English].
14. Rett J. The semantics of emotive markers and other illocutionary content. URL: https://linguistics.ucla.edu/people/Rett/Rett_2019_emotive_markers.pdf [in English].
15. Morrison Toni. *Love*. New York : Vintage International, 2003. 202 p. [in English].
16. Morrison Toni. *Paradise*. New York : Alfred A. Knopf, 1998. 318 p. [in English].
17. Morrison Toni. *Song of Solomon*. Triad / Panther Books Frogmore, St Albans, Herts AL2 2NF, 1980. 336 p. [in English].
18. Morrison Toni. *Sula*. New York : A Plume Book, 1982. 174 p. [in English].
19. Morrison Toni. *Tar Baby*. New York : Alfred A. Knopf, 1996. 306 p. [in English].
20. Morrison Toni. *The Bluest Eye*. New York : HOLT, RINEHART AND WINSTON, 1970. 173 p. [in English].
21. Ponsoonnet Maia. *The Language of Emotions: The case of Dalabon (Australia)*. John Benjamins Publishing Company, 2014. 460 p. [in English].